

EDİTÖRDEN

M.Faysal GÖKALP

Ulusal kalkınma ve endüstrileşme sürecinde *devlet*, koordine edici merkezi bir güç olarak önemli bir rol oynar. Piyasalar, değişime ve sürekli olarak değişen rekabet şartlarına uyum sağlayabilmek için, bu tür merkezi koordine edici bir yeteneğe ihtiyaç duyarlar. Devletin gücü ile ilgili olarak genel kabul edilen bir ölçü olmadığı ileri sürülse de, Fukuyama, güçlü bir devletin göstergesi olarak “piyasayı yönetme kapasitesi”ni kullanmaktadır. Başka bir ifadeyle, üretimde ve yatırımlarda kullanılabilir toplum kaynaklarını harekete geçirmek ve bu kaynakları koordine etmek yetisi önem kazanmaktadır.

Piyasalar, standart iktisat kuramında belirtildiği gibi, doğal bir sürecin kendiliğinden oluşan sonuçları olarak ortaya çıkmazlar. Kurulmaları ve işlerlik kazanmaları için devletin varlığına ve müdahalesine ihtiyaç duyarlar. Bu anlamda devlet bir yandan piyasalarının üzerine inşa edileceği hukuki yapıyı kurmak, bu yapının etkin sürdürülmesini sağlamak, bir yandan da *piyasaya dahil olamayanların piyasadan pay almalarına imkan tanıyacak* sosyal güvenlik düzenlemelerini gerçekleştirmek durumundadır. Büyüme seyrinin sürdürülebilmesi, şoklara karşı esneklik sağlanması ve bu şoklar karşısında sosyal olarak kabul edilebilir bir yük paylaşımını kolaylaştırmak için, sosyal koruma ve sigorta sağlayan, yeniden dağıtımı düzenleyen ve çatışmaları yöneten, bir anlamda *piyasayı meşrulaştıran*; emeklilik sistemleri, sendikal haklar, işsizlik sigortası projeleri ve diğer sosyal fonlar gibi düzenlemelere ihtiyaç vardır. Başarılı bir ekonomik performans için, devlete olan güvenilirliği artırmak, kararlara katılımı sağlamak ve *sosyal güvenliğe önem vermek* gerekir. Bu çerçevede düşünüldüğünde devletin gücü, ekonomiyi koordine etme yeteneğinin yanı sıra, piyasadan pay alamayanları da piyasaya entegre edebildiği ölçüde yüksektir.

Bu sayının ilk makalesi bu açıdan önem taşıyor. Piyasadan pay alamayanların yoksulluk nedenlerini ele alındığı makalede, yoksulların bireysel tutum ve davranışları sonucu yoksulluğa düştüklerini savunan yoksulluk kültürü kavramını sorguluyor. Bu kavramın, toplumsal kaynakların adaletli dağılımını düzenleyen kurumsal eksiklikleri gizleyen bir işlev üstlendiğini, yoksulluğun nedenlerini çözümlerken, bireysel tutum ve davranış özellikleri, aile içi ilişkiler ve topluluk düzeyinde yürütülen ayakta kalma stratejilerine yoksulluk kültürü etiketiyle yaklaşmak yerine, toplumsal eşitsizlik, toplumsal adalet, toplumsal dışlanma gibi kavramlarla yaklaşmanın ve toplumdaki kaynakların adil dağılımını sağlayacak mekanizmaları geliştirilmenin önemini vurguluyor.

Gelecek sayıda görüşmek dileğiyle.